

Skriftlig fremsættelse (24. oktober 1996)

Pia Gjellerup (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om undersøgelseskommissioner.

(Lovforslag nr. L 33).

Regeringen nedsatte i 1994 – efter forelægelse for Folketingets Udvalg for Forretningsordenen – et udvalg, der havde til opgave at foretage en samlet gennemgang og vurdering af undersøgelsesorganer, der kan belyse og klarlægge forhold inden for den statslige forvaltning. Udvalgets betænkning med udkast til lov om undersøgelseskommissioner blev afgivet til justitsministeren i juni i år.

Baggrunden for udvalgets nedsættelse var de senere års kritik af anvendelsen af undersøgelsesretter og af de regler, der gælder for sådanne organers virksomhed. Senest havde spørgsmålet været drøftet i Folketinget i november 1993 i forbindelse med behandlingen af et beslutningsforslag om nedsættelse af en undersøgelsesret til at undersøge visse forhold i forbindelse med Sparekassen Nordjyllands overtagelse af engagementer fra Himmerlandsbanken. I den forbindelse rettede præsidenten for Højesteret den 3. november 1993 henvendelse til Folketingets Præsidium og rejste en række principielle betænkeligheder ved beslutningsforslaget. Udvalget for Forretningsordenen tilkendegav i udvalgsbetænkningen over beslutningsforslaget den 3. november 1993 principiel tilslutning til, at den rejste problematik blev taget op til nærmere overvejelse, og opfordrede samtidig regeringen til at inddrage Udvalget for Forretningsordenen heri, når resultatet af regeringens overvejelser forelå.

Kommissoriet for Udvalget vedrørende Undersøgelsesorganer bestemte bl.a., at udvalgets sekretariat skulle varetages af Justitsministeriet med bistand fra Folketingets sekretariat.

Udvalget skulle endvidere med passende mellemrum drøfte udvalgets overvejelser med Udvalget for Forretningsordenen. I overensstemmelse hermed har udvalget afholdt to møder med Udvalget for Forretningsordenen, nemlig den 9. november 1994 og den 10. august 1995. Herudover har udvalget den 2. februar 1996 – efter aftale med Folketingets formand – afholdt en konference med deltagelse af medlemmerne af Udvalget for Forretningsordenen og repræsentanter for en række relevante myndigheder, organisationer m.v.

Justitsministeren fremsendte i juni i år betænkningen til Folketinget. Den videre procedure med hensyn til betænkningens lovudkast har været drøftet på møder i Udvalget for Forretningsordenen og et underudvalg under Udvalget for Forretningsordenen.

Betænkningens lovudkast går ud på at foretage en samlet revision af reglerne om undersøgelsesretter. Reglerne foreslås samlet i en selvstændig lov, og betegnelsen »undersøgelsesret« foreslås erstattet med »undersøgelseskommission«.

Lovudkastet indeholder bl.a. regler om, hvem der kan nedsætte en undersøgelseskommission, og hvilke personer der kan være medlemmer af kommissionen.

Lovudkastet indeholder endvidere nærmere regler om undersøgelseskommissioners opgaver, virksomhed og beføjelser samt om de involverede personers retsstilling.

Lovudkastet har været sendt til høring ved en række instanser: Højesteret, Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Københavns Byret, retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Københavns og Århus universiteter, Den Danske Dommerforening, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Akademikernes Centralorganisation, Dansk Retspolitisk Fore-